

TEAvisarin tulokset 2020

**Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus tiedolla johtamisen tietopohjana,
kuntien liikuntatilat yhdistysten ja kuntalaisten käytettävissä ja ympäristöjohtaminen**

Liikuntafoorumi – webinaari 26.10.2020

Timo Ståhl, johtava asiantuntija, TtT, dos
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Tiedonkeruun kattavuus 2020

Liikunta (TEA)

- 2010: 268 (79 %) kuntaa
- 2012: 230 (68 %) kuntaa
- 2014: 249 (78 %) kuntaa
- 2016: 273 (92 %) kuntaa
- 2018: 283 (96 %) kuntaa
- 2020: 286 (97 %) kuntaa

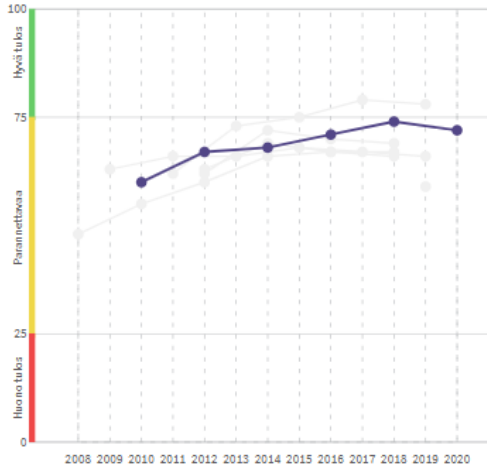
Muista myös liikuntaTEA
indikaattorit Kuntien
valtiosuuden [hyte-
kertoimessa](#)

Kuntakohtaiset tulokset www.teaviisari.fi

Perustaulukot tuloksista kuntakoon, maakunnan ja tilastokeskuksen
kuntaryhmitäksen mukaisesti. <https://teaviisari.fi/teaviisari/content/file/304>

Etusivu > Tulokset

Kaikki sektorit : Koko maa

- Kuntajohto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Perusterveydenhuolto
- Kulttuuri

Aineisto päivitetty 23.10.2020

Pisteet	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Kaikki sektorit	65	68	70	70	70	70	70	65	63	61	59
Kuntajohto	..	78	..	79	..	75	..	73	..	62	..
Perusopetus	..	66	..	67	..	68	..	66	..	66	..
Lukiokoulutus	..	..	69	..	70	..	72	..	62	..	..
Ammatillinen koulutus	..	..	66	..	67	..	69	..	63	..	..
Liikunta	72	..	74	..	71	..	68	..	67	..	60
Perusterveydenhuolto	..	..	67	..	67	..	66	..	60	..	55
Kulttuuri	..	59	..	..	..	..	..	..	..	..	..

 Aluevertailu

Koko maa

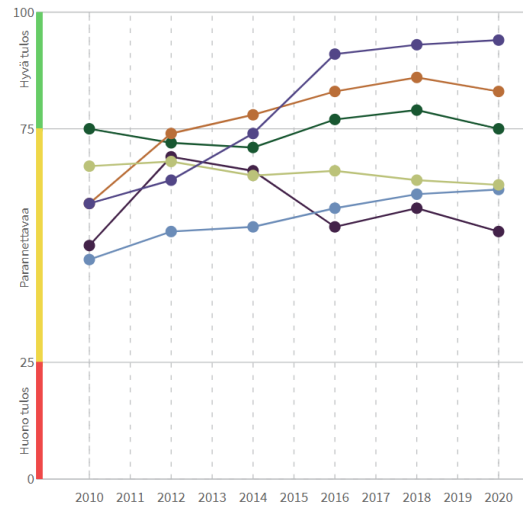
 Lisää alueita Vuosivertailu

Koko maan tasolla ei suurta muutosta

- Vahvuuksia:
 - Osallisuuden edistäminen
 - Johtaminen
- Parannettavaa
 - Seuranta ja tarveanalyysi
 - Sitoutuminen

Etusivu > Tulokset > Liikunta

Liikunta : Koko maa

Liikunta

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 23.10.2020

Pisteet	2020	2018	2016	2014	2012	2010
Liikunta	72	74	71	68	67	60
Sitoutuminen	62	61	58	54	53	47
Johtaminen	83	86	83	78	74	59
Seuranta ja tarveanalyysi	53	58	54	66	69	50
Voimavarat	63	64	66	65	68	67
Osallisuus	94	93	91	74	64	59
Muut ydintoiminnot	75	79	77	71	72	75

 Aluevertailu Vuosivertailu

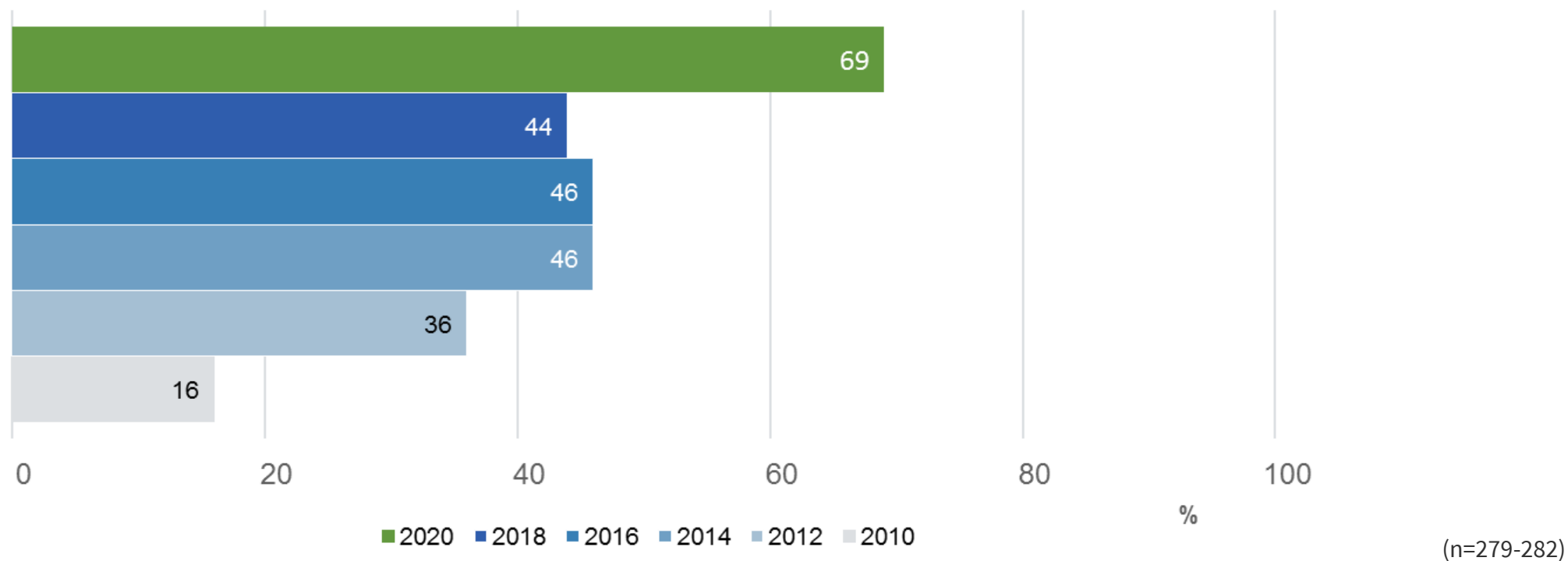

- Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus hyvinvointikertomuksessa
- Liikunta-aktiivisuustietojen esittely luottamushenkilöhallinnolle

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuustieto päätöksenteon perusteena

Hyvinvointikertomuksessa kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta

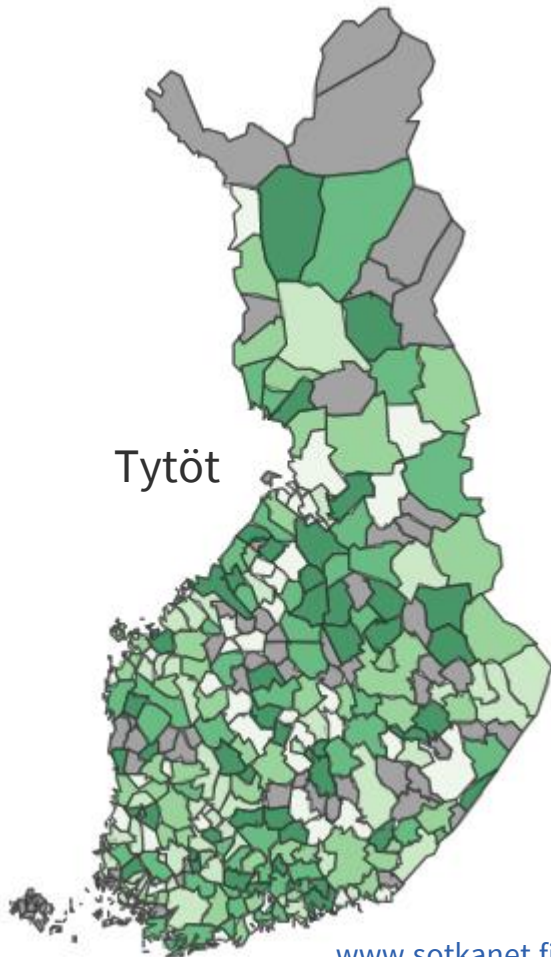
→ Yleistynyt

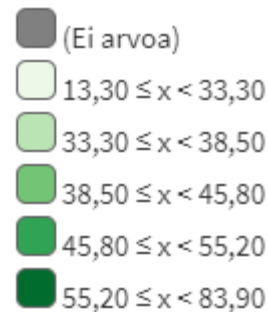
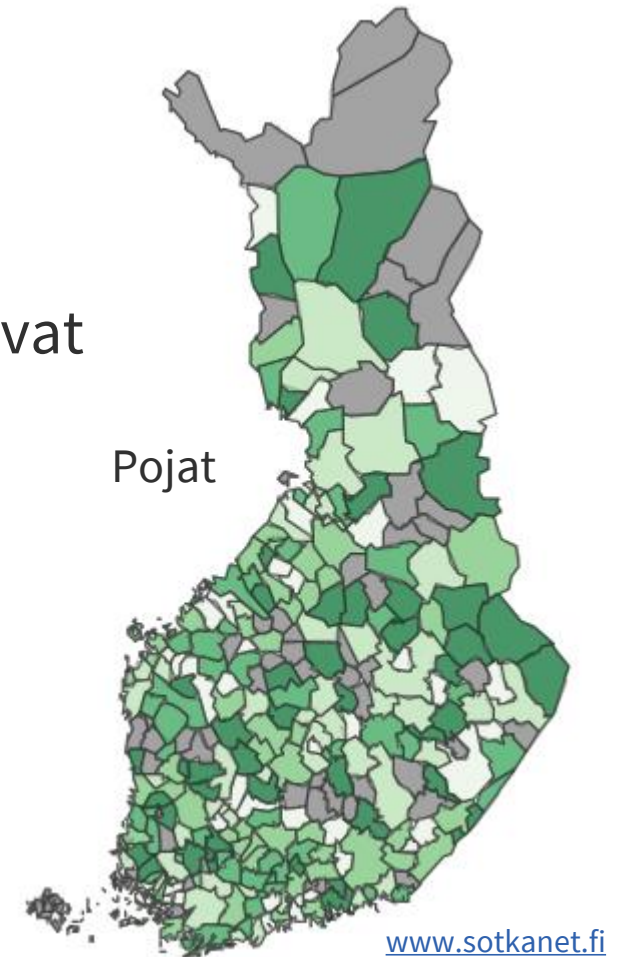
69 % kuntien hyvinvointikertomuksista sisälsi kuvauksen kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta

Nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, jotka kuuluvat heikoimpaan kolmannekseen

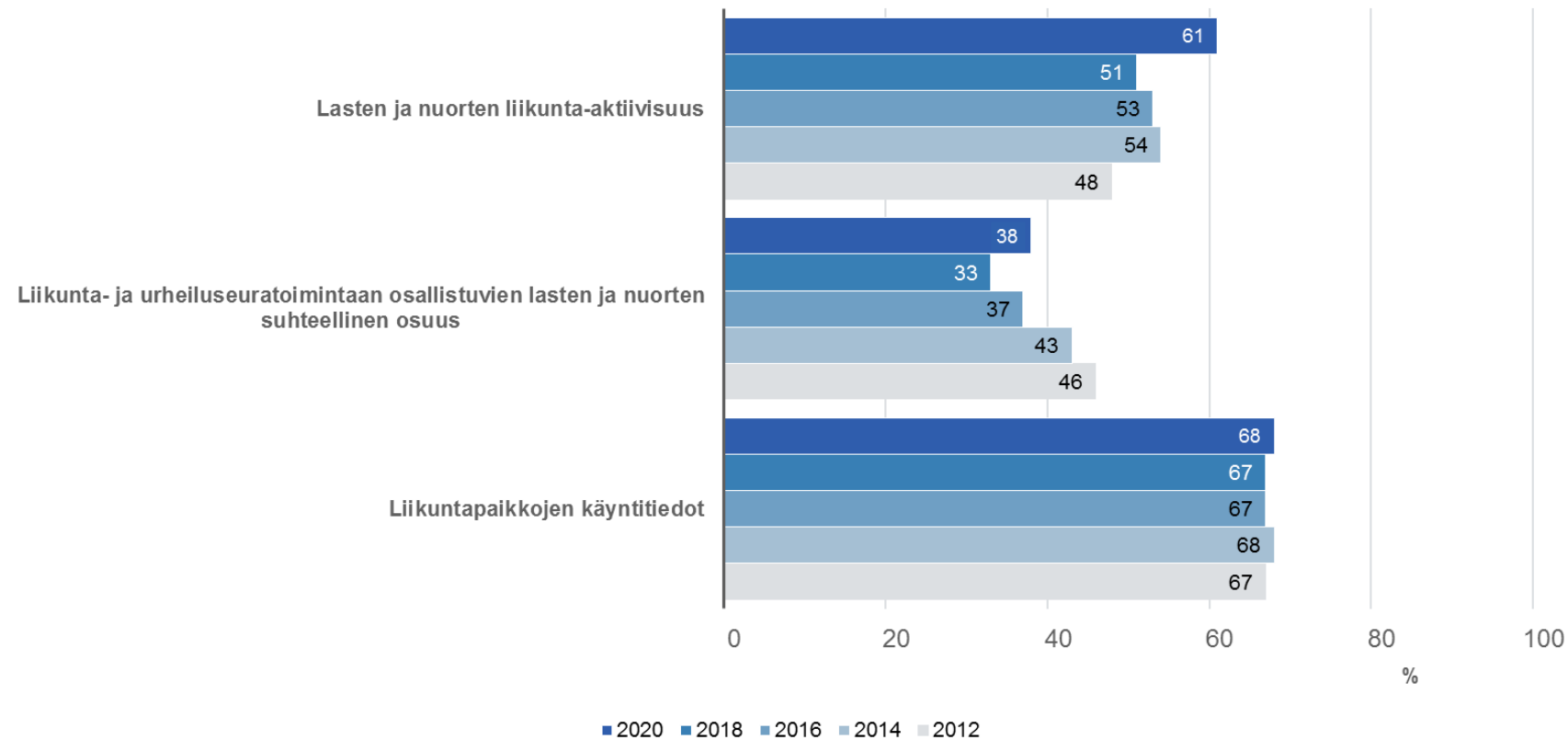
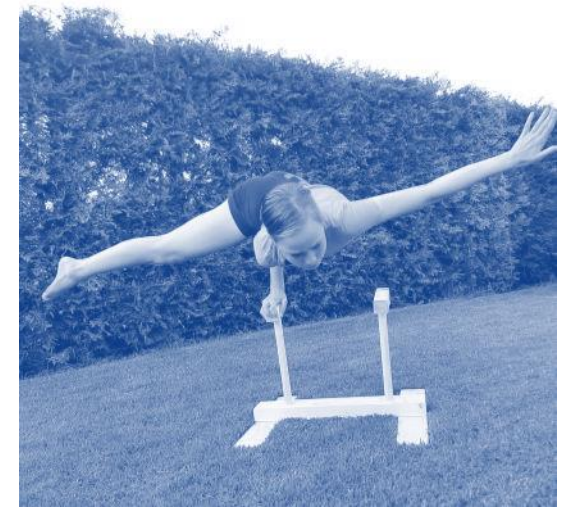
Tytöt

Pojat

Onko seuraavia asioita esitelty luottamushenkilöhallinnolle vuoden 2019 aikana?

Yhdistykset, kuntalaiset ja kunnan liikuntatilat

- Liikuntapaikkojen vuorojen jakoperusteet
- Liikuntatilojen kustannukset liikuntaseuroille lasten ja nuorten harjoitusvuorolla
- Kuntalaisten mahdollisuus varata vapaita vuoroja omaan käyttöön
- Vapaat vuorot kunnan verkkosivuilta

Onko kunnalla virallisesti hyväksytyt liikuntapaikkojen käyttövuorojen jakoperusteet? Esim. kunnanhallituksen, valtuuston tai lautakunnan hyväksymät

KYLLÄ 73 %, EI 24 % JA EI TIETOA 3 %

VIRALLISESTI SOVITUN KÄYTÄNNÖN MUKAAN (5)

- ”Jakoperusteet on sovittu ja hyväksytty liikuntapaikkojen käyttäjätahojen ja viranhaltijan yhteistyönä.”
- ”Jakoperiaatteet laadittu virkamiestyöryhmässä”
- ”Päätökset tehdään liikuntatoimen harkinnan mukaan”

VIRALLISIA JAKOPERUSTEITA EI OLE KOETTU TARPEELLISEKSI (33)

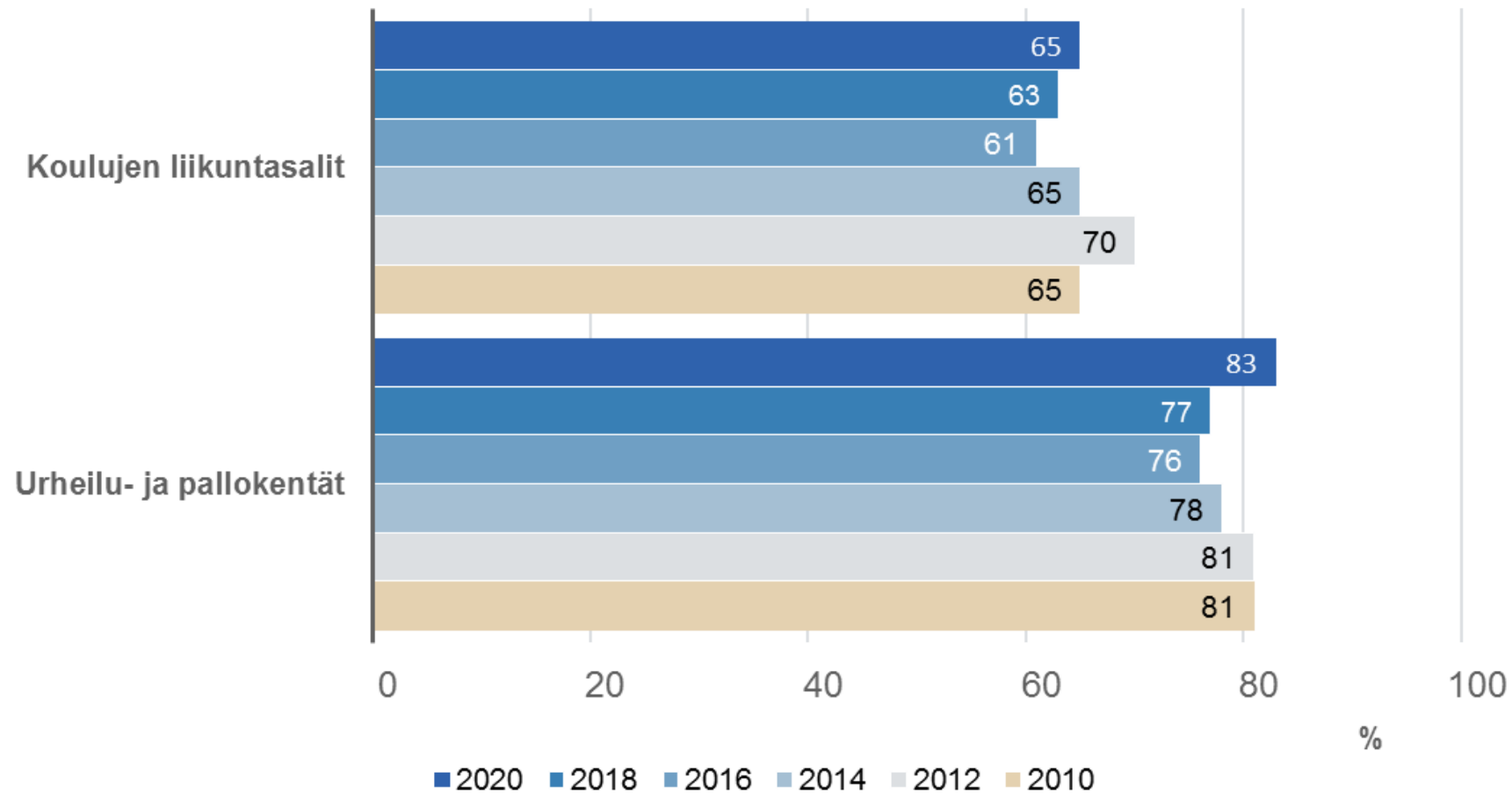
- ”Käyttövuoroja on riittänyt kaikille, tähän asti”
- ”pieni kunta, asiat saatu sovittua ilmankin”
- ”Ei ole vielä ollut tarvetta tehdä. Vuorot jaetaan seuratoiminta edellä.”

ASIA ON KESKEN (24)

- ”säännöt ovat olemassa, mutta niitä ei ole hyväksytetty kunnanhallituksessa”
- ”toimintamalli päivitetään liikuntastrategian päivityksen yhteydessä vuonna 2020.”
- ”perustuu vakiintuneeseen käytäntöön”

Lasten ja nuorten harjoitusvuorojen maksuttomuus liikuntaseuroille

Onko kuntalaisten mahdollista varata liikuntatilojen vapaita vuoroja omaan käyttöönsä?

100 % KYLLÄ

Ovatko kunnan liikuntatilojen vapaat vuorot kuntalaisten tarkasteltavissa avoimesti saatavilla olevasta varauskalenterista?

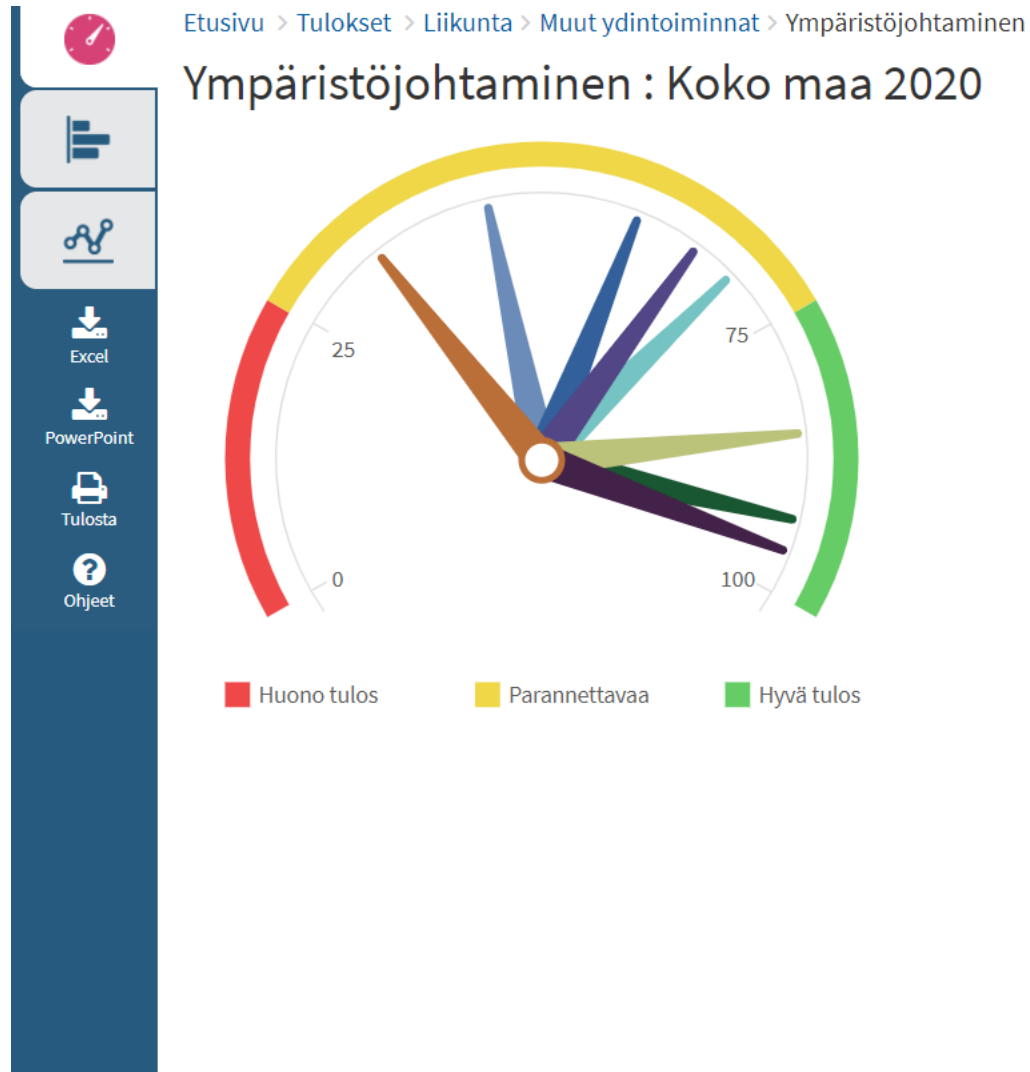
	Ei		Kyllä		Yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
KOKO MAA	62	22 %	223	78 %	285	100 %
Väestö, luokiteltu						
Alle 5000	36	31 %	82	69 %	118	100 %
5000-9999	19	26 %	53	74 %	72	100 %
10000-19999	6	15 %	33	85 %	39	100 %
20000-49999	1	3 %	34	97 %	35	100 %
50000 tai yli	0	0 %	21	100 %	21	100 %

- Tieto liikuntapaikkojen ympäristökuormituksista

Ympäristöjohtaminen

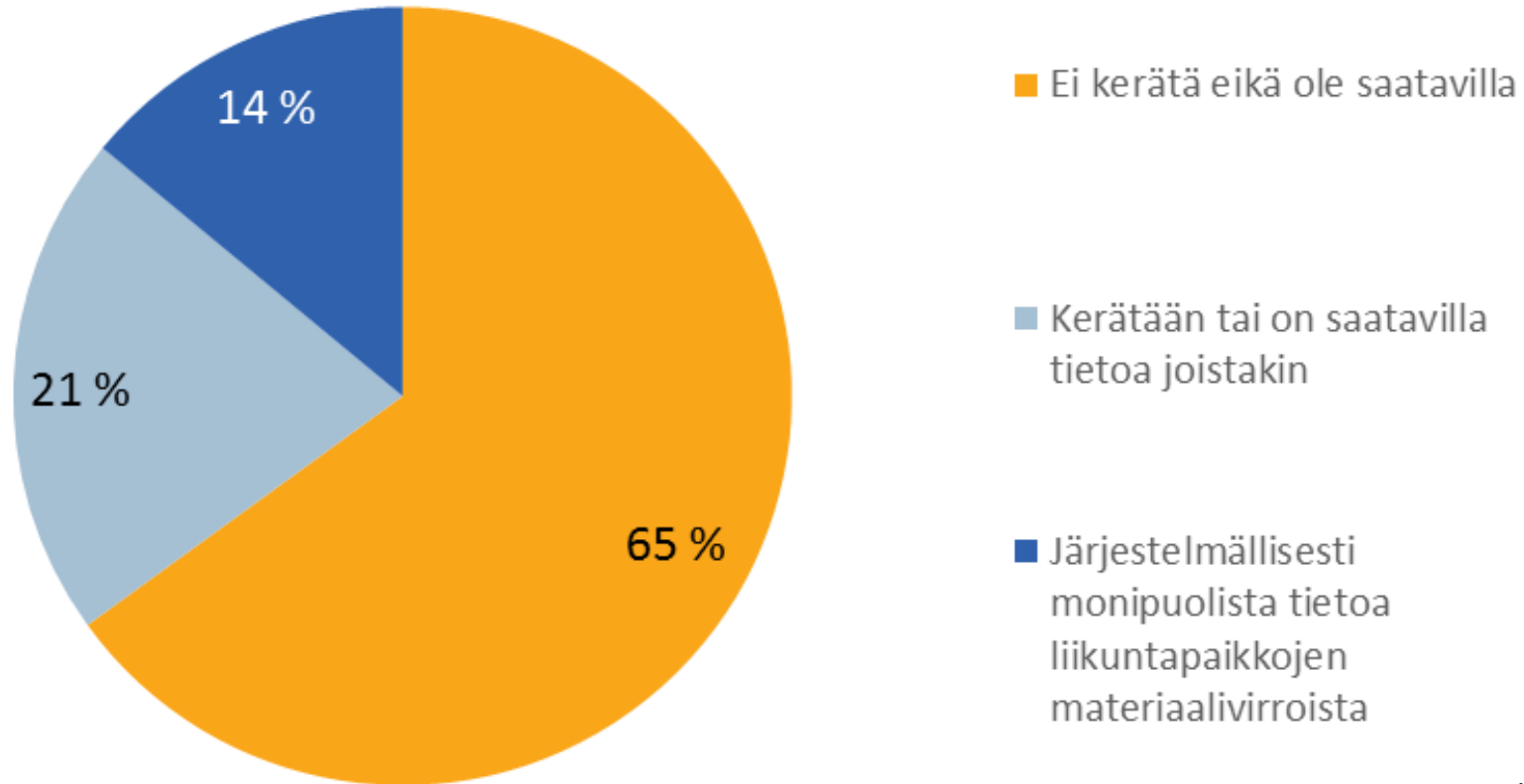
Ympäristöjohtaminen

Ympäristöjohtaminen

- Liikuntapaikkojen ympäristökuormituksista kerätään tietoja
- Materiaalivirtojen ja ympäristökuormituksen vähentämiseksi asetetaan vuosittain tavoitteita
- Liikuntapaikkojen energia- ja materiaalikulutusta vähennetty
- Kemikaalihankinnoissa huomioitu ympäristöystävällisyys
- Polttoainehankinnoissa suosittu ympäristöystävällisiä aineita
- Laite-, valaistus, kone- ym. hankinnoissa valittu energiatehokkain vaihtoehto
- Liikuntapaikkojen kunnossapitoon tarvittavien koneiden ja laitteiden hankinnoissa painotettu elinkaariajattelua ja uusiutuvia energianlähteitä käyttäviä vaihtoehtoja
- Henkilöstöä ohjeistettu energian-, veden- ja materiaalikulutuksen sekä jätteenmuodostuksen ja haitallisten päästöjen vähentämiseksi

Kerätäänkö liikuntatoimessa tietoja liikuntapaikkojen ympäristökuormituksista?

Liikuntatoimi = liikuntapalveluista vastaava taho tai yksikkö kunnassa

(n=276-278)

Lisätietoa ja kuntakohtaiset tiedot

- www.teaviisari.fi/liikunta

TILASTO 2020

TILASTORAPORTTI 42/2020
27.10.2020

thl

Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA 2020 Valtakunnalliset liikuntapolitiittiset linjaukset alihyödynnettyjä kuntien työkaluna

PÄÄLÖYDÖKSET

- Liikunta-aktiivisuus on kuvattu yhä useamman kunnan hyvinvointikertomuksessa.
- Sukupuolten tasa-arvon huomioon ottamisessa kuntien liikunnan edistämässä parantamisen varaa.
- Harjoitusvuorojen maksullisuuden lisääminen on taittunut.
- Koulupaivan liikummahdollisuudet ovat edelleen yleistyneet.

Kuntien liikunnedistämisaktiivisuus on kehittynyt kokonaisuudessaan myönteiseen suuntaan viimeisen kahden vuoden aikana. Valtakunnalliset liikuntapolitiittiset linjaukset ovat kuitenkin alihyödynnettyjä liikunnan edistämisen suuntaamisen ja kehittämisen työkaluna, jota ei ole käsitelty vain viidenneksessä kunnista (kuvio 1). Tässä tarkasteltiin Liikuntapolitiittista selonteoa (OKM 2018) ja Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelmaa (LVM 2018). Ne tarjoavat kunnille hyödyllisen keskustelualustan pohdinnolle oman kunnan tilanteesta ja kehittämiskohteista.

Monissa kunnissa lähellä kuntalaisten arkea olevia matalan kynnyksen liikummahdollisuuksia on lisätty. Esimerkkinä näistä ovat mm. koulupihojen kehittäminen ja hyödyntäminen koulupaivan ulkopuolella sekä lähiliikuntapaikkojen rakentaminen. Myönteistä kehitysuunnitusta huolimatta liikunnan edistämistä löytyy myös kehittämiskohteita. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuustietojen raportointi luottamuskerhoille on yleistynyt, mutta toteutu edelleen harvemmin kuin kahdessa kunnassa kolmesta. Säännöllisesti kokoontuvat liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteiset asiantuntijaolimet ovat edelleen suhteellisen harvinaisia (35 %). Liikuntaneuvonnan palveluketjujen sopimisessa sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa yhdessä on vielä kehitettävää (58 %).

Tiedot perustuvat joka toinen vuosi toteutettavaan tiedonkeruuseen, joka lähetetään kaikkien Manner-Suomen kuntiin liikunnasta vastaaville viranhaltijoille. Vuonna 2020 tiedot toimitettiin 97 prosentilla kunnista. Kuntakohtaiset tiedot ovat nähtävissä TEAviisari-verkkopalvelussa (www.teaviisari.fi).

Kuvin 1. TEAviisarin ja tiettyjen liikuntapolitiittisten asiakirjojen käsittely liikunnasta vastaavissa johtoryhmissä käynnissä olevan valtuustokauden aikana (2017–2021), kuntien prosenttiosuudet.

Kategoria	Ei lainkaan (%)	Jätetty teoksiksi (%)	Esitellyt ja keskusteltu (%)
TEAviisarin tulokset (2018)	29	26	45
Valtioneuvoston selonteosta liikuntapolitiittista (OKM 2018)	51	32	17
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelmaa (LVM 2018)	53	30	17

Pia Hakamäki
Asiantuntija, THL
etunimi.sukunimi@thl.fi

Päivi Aalto-Nevalainen
Kulttuuriasiantuntija, OKM

Vesa Saaristo
Asiantuntija, THL

Niina Saukko
Tutkimuskoordinaattori, THL

Timo Ståhl
Johtava asiantuntija, THL

thl

Opetus- ja kulttuuriministeriö

TULOSSA: INFOGRAAFIT MAAKUNNITTAIN

TEAviisari

TERVEYTTÄ EDISTÄVÄ LIIKUNTA SUOMESSA 2020

Liikunnan edistämisaktiivisuus Suomen kunnissa
TEAviisari 2020 -tiedonkeruussa

- Hyvä tulos*
- Parannettava
- Tieto puuttuu

* Parannettava on 75, kun tavoite 100. Näin edellyttää liikunnan edistämiseen kunnissa otettavien toimenpiteiden ja palvelujen määrän.

SITOUTUMINEN

Kansallista julkaisuja käsitellään kunnan liikunnan edistämiseksi vastaavassa työryhmässä

Kunnan hyvinvointikertomuksessa on kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta

Valtioneuvoston selonteosta liikuntapolitiittista (OKM 2018)

Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelmaa (LVM 2018)

68 %
2020

45 %
2018

51 % 32 % 17 %
53 % 30 % 17 %

- Ei ole käsitelty
- Jätetty teoksiksi
- Esitellyt ja keskusteltu

JOHTAMINEN

Liikunnan ja liikunnan edistäminen on otettu yhdeksi lähtökohdaksi kunnan yleissuunnitteluun

Kunnan liikuntatilojen vapaat vuorot ovat esillä kuntalaisille avoimessa varauskalenterissa

68 % 78 %

Kiitos!

Timo Ståhl
Pia Hakamäki
Susanna Hatakka
Vesa Saaristo
Niina Saukko
Kirsi Wiss

etunimi.sukunimi@thl.fi
<https://teaviisari.fi>

Seuraa ajankohtaisia päivityksiä.

